

**VI Simpozijum Sekcije za oplemenjivanje organizama
Društva Genetičara Srbije i IX Simpozijum Društva selekcionera i
semenara Republike Srbije**

ZBORNİK APSTRAKATA

Vrnjačka Banja, 7 – 11. 5. 2018.

Izdavač:

Društvo Genetičara Srbije
Društvo selekcionera i semenara Republike Srbije

Urednici:

dr Violeta Anđelković
dr Jelena Srdić

Štampa:

Akademski izdanja d.o.o., Zemun, Beograd

Tiraž:

150

Ova publikacija je štampana uz finansijsku pomoć Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja

Simpozijum je organizovan u saradnji sa Institutom za kukuruz „Zemun Polje“ i Institutom za šumarstvo, Beograd

ISBN: 978-86-87109-14-8

**VI Simpozijum Sekcije za oplemenjivanje organizama
Društva Genetičara Srbije i IX Simpozijum Društva selekcionera
i semenara Republike Srbije**

Organizacioni odbor:

dr Jelena Srđić
dr Snežana Mladenović Drinić
dr Dejan Sokolović
dr Milan Stevanović
dr Vladan Popović
dr Vlada Pantelić
dr Jelena Ovuka
dr Dejan Cvikić
dr Emina Mladenović
dr Marina Nonić
Natalija Kurjak
dr Ratibor Štrbanović
dr Ljubiša Kolarić
dr Marija Milivojević
dr Bojan Jocković
dr Sanja Mikić

Sekretarijat:

Jelena Mesarović
Milica Nikolić
Aleksandar Popović
Miloš Crevar
Mihajlo Ćirić
Petar Čanak

Naučni odbor:

dr Violeta Anđelković
dr Jelena Srđić
dr Snežana Mladenović Drinić
dr Ana Marjanović Jeromela
dr Vojka Babić
dr Sanja Vasiljević
dr Nenad Delić
dr Domagoj Šimić
Prof. dr Milan Mataruga
Prof dr Zoran Jovović
Prof dr Dane Bošev
dr Ankica Kondić Špika
Prof. dr Desimir Knežević
Prof. dr Mirjana Šijačić Nikolić
Prof dr Jan Boćanski
dr Aleksandar Lučić
dr Dragana Jošić
dr Nenad Pavlović
dr Sandra Cvejić
dr Slađana Marić
dr Mile Sečanski
dr Srđan Stojnić
dr Dušica Ostojić Andrić
dr Jasmina Milenković
dr Vladimir Filipović
dr Vladimir Ugrenović
dr Vesna Perić
dr Dobrivoj Poštić
Prof. dr Dragan Nikolić
dr Dragana Miladinović
dr Milena Simić

U-14

**UTICAJ GENOTIPA I SPOLJAŠNJE SREDINE NA SADRŽAJ
PROTEINA I ULJA KOD PŠENICE (*Triticum aestivum*, L.)**

Ankica Kondić-Špika^{1✉}, Novica Mladenov¹, Nada Grahovac¹, Sanja Mikić¹,
Dragana Trkulja¹, Ana Marjanović-Jeromela¹, Nikola Hristov²

¹Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad

(✉ankica.spika@ifvcns.ns.ac.rs)

²Chemical Agrosava, Novi Beograd

Cilj ovog rada bio je da se ispituju efekti genotipa, godine, doze đubrenja azotom (N) i njihovih interakcija na sadržaj proteina i ulja kod 24 sorte ozime pšenice (*Triticum aestivum*, L.). Postavljen je dvogodišnji poljski ogled na lokalitetu Rimski šančevi, sa dve doze prihrane N (45 i 110 kg ha⁻¹ N). Ulje je ekstrahovano iz mekinja dobijenih laboratorijskim mlinom MLU 202. Klasična metoda Rushkovski korišćena je za određivanje sadržaja ulja, dok je sadržaj proteina određen metodom ICC 105/2. Utvrđena je značajna varijabilnost među genotipovima za oba analizirana svojstva. Sadržaj proteina kretao se od 10,9% (NS 40S) do 17,1% (Banatka), sa prosekom od 13,3% i koeficijentom varijacije (CV) od 3,1%. U toku dve godine ispitivanja na nižoj dozi N, sadržaj ulja se kretao od 2,6% (Skopljanka) do 5,2% (Dragana), dok je na višoj dozi N, varirao od 2,5% (Pobeda) do 5,4% (Simonida). U celom ekperimentu ostvaren je prosečan sadržaj ulja od 3,96%, sa CV od 9,2%. Svi izvori variranja (genotip - G, godina - Y i doza đubrenja N - N) i njihove interakcije imali su značajan uticaj na sadržaj proteina i ulja, osim uticaja interakcije Y × N na sadržaj proteina. Što se tiče sadržaja ulja, uticaj godine bio je jače izražen od uticaja azota, dok je kod sadržaja proteina bilo obrnuto. Analiza glavnih komponenti (PCA) korišćena je za grupisanje genotipova u skladu sa njihovom stabilnošću i reakcijom na različite uslove gajenja. Identifikovani su genotipovi koji mogu poslužiti kao roditelji u oplemenjivanju pšenice na veći sadržaj ulja i proteina.

Ključne reči: GxE interakcija, đubrenje N, sadržaj proteina, sadržaj ulja, pšenica

Rad je nastao kao rezultat projekta TR 31066, finansiranog od strane Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije.

GENOTYPIC AND ENVIRONMENTAL EFFECTS ON PROTEIN AND OIL CONTENT IN WHEAT (*Triticum aestivum* L.)

The aim of this study was to analyse the effects of genotype, year, nitrogen (N) fertilizer doses, and their interactions on the protein and oil content in 24 cultivars of winter wheat (*Triticum aestivum* L.). A two-year field trial was set up on the Rimski šančevi site, with two N doses (45 and 110 kg ha⁻¹ N). The oil was extracted from bran obtained by using the MLU 202 laboratory mill. The classic method of Rushkovsky was used to determine the oil content and ICC 105/2 method to determine the protein content. Significant variability was found among the cultivars for both analysed traits. Protein content ranged from 10.9% (NS 40S) to 17.1% (Banatka), with the average of 13.3% and coefficient of variation (CV) of 3.1%. During the two trial years, at the lower N rate oil content varied from 2.6% (Skopljanka) to 5.2% (Dragana), and at the higher N rate from 2.5% (Pobeda) to 5.4% (Simonida). The average oil content was 3.96%, with CV of 9.2%. All sources of variation (genotype - G, year - Y and N fertilizer dose - N) and their interactions significantly affected protein and oil content, except the effect of interaction Y × N on protein content. The effect of the year was more profound than N effect on oil content, and the opposite was found for protein content. Principal component analysis (PCA) was used to group the genotypes regarding their stability and reaction to different growing conditions. The study identified the genotypes that can be parents in wheat breeding for higher oil and protein content.

Key words: G×E interaction, N fertilization, protein content, oil content, wheat

This study was supported by the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia.